

ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΚΟΣ ΔΙΑΝΟΟΥΜΕΝΟΣ

ΝΑΣΟΣ ΒΑΓΕΝΑΣ

Εκείνο που κυρίως χαρακτήριζε τον Τάσο Χριστίδη ήταν το ευγενικό ήθος που του προσέδιδαν η καλαισθησία του και το αίσθημα δικαιοσύνης από το οποίο διαπνεόταν. Συνδεθήκαμε με στενή φιλία από την εποχή των μεταπτυχιακών μας σπουδών στο ίδιο πανεπιστήμιο στην Αγγλία, και πάντοτε θαύμαζα τη σεμνότητα και την ευθυκρισία του. Παρότι ήταν σχεδόν πάντα χαμογελαστός, με αμείωτη αίσθηση χιούμορ, κατά βάθος ήταν άνθρωπος μελαγχολικός. Ένας μέρος από τη μελαγχολία του φαινόταν να προέρχεται από ένα αίσθημα ενοχής για το γεγονός ότι ήταν από πλούσια οικογένεια, ότι ήταν οικονομικά προνομιούχος. Γι' αυτό, πιστεύω, ζούσε λιτά, ήταν γενναιόδωρος (ολόψυχα, αλλά διακριτικά γενναιόδωρος) και απεχθανόταν την επίδειξη πλούτου και τις διάφορες κοσμικότητες (κυρίως τις πνευματικές) που συνδέονταν με αυτήν.

Διανοούμενος χαμηλών τόνων, ήξερε ωστόσο να υψώνει τη φωνή του στη σωστή ένταση, όταν ένιωθε ότι διακυβευόταν κάτι σημαντικό. Η βαθεία του αίσθηση της ιστορίας και της ιστορικότητας τον έκανε να δυσφορεί με τους κομπορμιμούς στους οποίους οδηγούν οι κάθε κατευθύνσεως μυθοποιητικές ιδεοληψίες, που προσεγγίζουν τα φαινόμενα ερήμην των ιστορικών και κοινωνικών συντεταγμένων τους. Όσο δεν του άρεσε η εθελουφλική επιμονή στις διάφορες ιδιαιτερότητες, άλλο τόσο τον ενοχλούσε η καλλιέργεια της άκριτης γενικότητας, η προσκόλληση στην αποκομμένη από το πεδίο του συγκεκριμένου θεωρία.

Ο Χριστίδης μάς πρόσφερε με τις παρεμβάσεις του για τη γλώσσα και τον πολιτισμό το δίδαγμα μιας αισθητικής και ηθικής ισορροπίας ανάμεσα στην ιθαγένεια και το υπερεθνικό, στην ατομική επιθυμία και τη συμμετοχή στο συλλογικό, χωρίς την οποία ο άνθρωπος μπορεί να μείνει βαρίδι θλιβερό ή να γίνει φτερό στον άνεμο. Από την πραγματιστική του αίσθηση υπαγορευόταν η τοποθέτησή του στο κύριο ιδεολογικό πρόβλημα της εποχής μας, την οποία, λίγο πριν από τον θάνατό του, συνόψισε ως εξής: «Για τη σημερινή νεοελληνική πραγματικότητα, όπως συνθλίβεται (και όχι μόνο αυτή) ανάμεσα στη Σκύλλα ενός ρηχού, αγοραίου κοσμοπολιτισμού και στη Χάρυβδη ενός εθνικιστικού, διχαστικού απομονωτισμού, σημασία έχει να ενισχυθούν οι φωνές που αρνούνται να παραδοθούν στα δύο αυτά «τέρατα» που αντλούν από το ίδιο απόθεμα βίας, είτε θυσιάζοντας το ειδικό –την ιδιαιτερότητα– σε μια κίβδηλη μορφή γενικού ή ομοιογένειας, είτε θυσιάζοντας το γενικό σε μια εξίσου κίβδηλη μορφή ιδιαιτερότητας».

